

A decorative graphic on the right side of the page consists of three circles of varying sizes and colors (dark blue, medium blue, and reddish-brown) connected by thin, light blue lines that form a network-like structure.

**PTE BTK
Intézményi
Tudományos
Diákköri
Konferencia
2022 ősz**

2022. november 25.

A program szervezője:

Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
Kari Tudományos Diákköri Tanács

<https://ktdt.btk.pte.hu>
<https://btk.pte.hu/hu/ktdt>



Támogatók:

A konferencia megrendezésére a Nemzeti Tehetség Program,
NTP-HHTDK-22-0045 A hazai Tudományos Diákköri műhelyek és rendezvényeik
támogatása c. program keretében kerül sor.



EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA



EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ



PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR
INTÉZMÉNYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

2022 ŐSZ

PROGRAMFÜZET



Pécs, 2022. november 25.

PROGRAM



A konferencia időpontja:
2022. november 25. 8.00–15h

Online tájékoztató a résztvevő hallgatóknak: november 14. 17 óra.

Teams-csoport: ITDK 2022ősz_fórum

Csatorna: Hallgatói tájékoztató

Csapatkód: z71mip1

A konferencia tagozatai

- ◆ Nyelv- és irodalomtudomány (D 242: 08:30)
- ◆ Szociológia (E 418)
- ◆ Anglisztika (E 419: 09:30)
- ◆ Germanisztika (E 420)
- ◆ Történettudomány (Ró 115: 08:00)
- ◆ Filmtudomány (B 313: 9:00)
- ◆ Kommunikáció- és médiatudomány (*Zsolnay E25 207 Csütörtök 13.00*)
- ◆ Filozófia (B 135/1: 9:00)
- ◆ Romanisztika (D 345: 09:00)
- ◆ Szociál- és fejlődépszichológia (E 540)
- ◆ Evolúciós- és kognitív pszichológia (E 539)
- ◆ Személyiség- és klinikai pszichológia (E 542)
- ◆ Kulturális- és szociálintropológia (*Ró 319: Csütörtök 10:00*)
- ◆ Nevelés- és könyvtártudomány (B 129)

15.30h Zárszó, értékelés (PTE BTK-TTK aula)

16.00h Állófogadás (Pacsirta étterem)

A konferencia részletes programja

– tagozatok, előadások, rezümék –

NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNY

Helyszín: D 242

Kezdés: 08:30

Zsűri: Dr. habil. Gúti Erika, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Milbacher Róbert, egyetemi docens; Prohászka Zsolt, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Virág Anna: Kötőszónak látszik bár, de vannak ellenérvék. A bár újszerű megközelítése

Kárpáti Laura: A csak poliszém hálózata, különös tekintettel a metakognitív típusra

Bozsányi-Fábián Krisztina: Mi a franc ez? Egy magyar szerkezet áttekintő jellemzése

Hagymási Judit: Csak nem, csaknem, csak azért is, csakazértis? Csak partikulát tartalmazó konstrukciók vizsgálata

Merits-Kotetskaia Natalia: Hogyan valósul meg a határozottság és a határozatlanság kifejezése az orosz nyelvben a magyar nyelvhez képest

Csanády Nikolett: A kegyes nőtől a honleányig. Takáts Éva életműve a 18–19. század társadalmi folyamatainak tükrében

REZÜMÉK

VIRÁG ANNA

(Magyar – német nyelv és kultúra tanára, osztatlan tanári)

Kötőszónak látszik bár, de vannak ellenérvék. A bár újszerű megközelítése

Dolgozatomban a bár vizsgálatával foglalkozom generatív nyelvészeti keretben. A bár az eddigi szakirodalmakban alá-, illetve mellérendelő kötőszóként szerepelt, én viszont olyan adatokra bukkantam, amelyek alapján megkérdőjelezhető ez a besorolás. Munkám kiindulási alapjaként az MNSz2-ben talált eddig nem vizsgált szerkezetek szolgáltak. Ezeket tanulmányozva észrevettem, hogy a bár nem csak tagmondatélei pozícióban jelenhet meg. Ez, valamint az a tény, hogy a bár előfordulhat együtt a de mellérendelő kötőszóval, ellentmond eddigi besorolásának. Ezért történeti korpuszokban, majd kérdőíves módszerrel vizsgáltam a bár lehetséges mondatbeli elhelyezkedéseit és a de-való viszonyát, az eredményekről pedig statisztikai elemzést készítettem. Dolgozatom második felében az eredmények alapján a bár-nak a nem kötőszói diskurzusjelölői be-

sorolása mellett érveltem, és egy ennek az elképzelésnek megfelelő pragmaszemantikai elemzést, valamint egy lehetséges szintaktikai reprezentációt vázoltam fel ezekhez a szerkezetekhez.

KÁRPÁTI LAURA

(Alkalmazott nyelvészet, MA)

A csak poliszém hálózata, különös tekintettel a metakognitív típusra

A dolgozatban hét csak-típust különíték el négy alapvető tulajdonság alapján: az azonosító- kirekesztő értelmezés megléte, a mondat szórendje, a pragmatikai kontribúció és a hangsúlyosság. A típusokat egy modern intonációs modellben is jellemzem. A következő szakaszban az általam metakognitívnek nevezett típust vizsgálom részletebben, amely mindig hangsúlyos, tisztán pragmatikai, és diskurzusjelölő szerepet tölt be. Például: Csak eljött! A kijelentés több időpillanatra utal vissza: a beszélő meghívott valakit, de később úgy tűnt, az nem fog eljönni; végül mégis betoppan. A metakognitív elnevezés arra utal, hogy a beszélő tudatában van ezeknek az előzményeknek, amelyek a kijelentéséhez vezetnek. A partikulát egy formális pragmatikai modellben elemzem, és megvizsgálom különböző mondatmodalitásokban, eltérő személyű ágensekkel, jelen és múlt időben, illetve negációval – a cél a metakognitív csak konvencionalizálódott profilelemeinek feltárása, amit két korpuszpéldára is alkalmazok.

BOZSÁNYI-FÁBIÁN KRISZTINA

(Magyar–matematika, osztatlan tanári)

Mi a franc ez? Egy magyar szerkezet áttekintő jellemzése

Dolgozatom témaválasztásának középpontjában egy magyar konstrukció áll: a Mi a franc? szerkezet. A kutatás az alábbi fő pontokat vizsgálja: a szerkezet egyes részei, egyeztetési jelenségek a szerkezetben, valamint a lehetséges mondatbeli pozíciók, ahol a konstrukció előfordulhat. Mindezek után egy olyan szintaktikai és pragmatikai reprezentációt javaslok a szerkezethez, amely képes megragadni a konstrukció lényegi jegyeit. A pragmatikai reprezentációkat a ReALIS formális pragmaszemantikai keretében adom meg, míg a szintaktikai reprezentációkhoz az Alberti-Medve modellt (2002) használom, amely kellően cizellált a jelen konstrukció megragadásához, és kellően egyszerű ahhoz, hogy jól lehessen látni a lényegét. A későbbiekben tervezem egy kérdőíves kutatás elvégzését is ebben a témában, melyben a nem egyértelmű szósorokat szeretném letesztelni minél több emberrel, valamint szintén tervezem kiegészíteni a saját megfigyeléseimből származó adatokat korpuszos vizsgálatokból vett példákkal.

HAGYMÁSI JUDIT

(Alkalmazott nyelvészet, MA)

**Csak nem, csaknem, csak azért is, csakazértis?
Csak partikulát tartalmazó konstrukciók vizsgálata**

Dolgozatomban csak partikulát tartalmazó konstrukciókat – csak azért is, csakazértis, csak nem, csaknem – tárgyalok hangtani, mondattani és jelentéstani szempontból. A jelenséget a magyar generatív nyelvészetben még nem vizsgálták kimerítően, ezért fő célom, hogy a konstrukciókról átfogó képet adjak. A dolgozatban először áttekintem a csak partikula típusait, majd ismertetem a formális elemzéshez használt Varga-féle intonációs modellt és a ReALIS pragmaszemantikai elméletet. Ezután térek rá a szerkezetek bemutatására. A konstrukciók közül elsőként az egy- és több hangsúlyú (már) csak azért is-t tárgyalom. Ezután az egybe- és különírt csak nem szerkezetet vizsgálom meg. Az állításoknál a saját anyanyelvi intuíciónra hagyatkoztam, emellett korpuszvizsgálatot végeztem a MNSZ2 állományában. Az elemzés megmutatja, hogy a konstrukciók milyen hangsúly- és intonációs mintázatokkal állhatnak, melyik csak típus lehető fel bennük, és az adott esetekben milyen jelentés társul a szerkezetekhez.

MERITS-KOTETSKAIA NATALIA

(Magyar, BA)

**Hogyan valósul meg a határozottság és a határozatlanság kifejezése
az orosz nyelvben a magyar nyelvhez képest**

A dolgozatomban áttekintem az orosz nyelvben megvalósuló határozottságról szóló szakirodalmakat, elemzem az azokban szereplő orosz nyelvű példamondatokat a magyarra fordíthatóság szempontból, és megmutatom, hogyan tükrözhető magyar fordításban az orosz határozottság szintje, illetve fordítva: a magyar mondatban megjelenő határozottság orosz nyelven. Megvizsgálom továbbá a magyar és orosz nyelvű magyar mint idegen nyelv tankönyveket abból a szempontból, hogy hogyan tanítják a határozott és határozatlan közötti különbséget, és az ott talált információkhoz képest jóval alaposabb egybevetést nyújtok. A dolgozatom tartalmazza a tanítványaim által a magyar mint idegen nyelv órák során elkövetett tipikus hibákat, amiket csoportosítottam és elemeztem, valamint kiegészítő feladatsorokat javaslok az orosz nyelvű magyar mint idegen nyelv tanulók számára ennek a kérdéskörnek a gyakorlására.

CSANÁDY NIKOLETT

(Irodalom- és kultúratudomány, MA,)

A kegyes nőtől a honleányig. Takáts Éva életműve a 18–19. század társadalmi folyamatainak tükrében

Takáts Éva, a 19. század első felében alkotó írónő munkássága a kezdetektől kapcsolódott a nőnevelés diskurzusához. Takáts műveinek nézetei számos ponton kapcsolódnak a nőnevelés fejlesztése körül kialakuló 18. századi hagyományhoz, írói munkássága ezért fontos adaléka (főleg a magyarországi) nőnevelés témájának. A dolgozat összegzi Takáts előzményeit és bemutatja azt, hogyan integrálja ezeket saját szövegeibe, és miképp egészíti ki, formálja tovább őket. Ezek segítségével feltárja azt is, hogy Takáts pályája miképpen világít meg egy széleskörű társadalmi folyamatot, amely nemcsak a nőnevelés változásait foglalta magában, hanem a különböző politikai beszédmódok átalakulását és a vallás szerepének fokozatos csökkenését is. A dolgozat rámutat, hogy Takáts Éva művei egy képlékeny, határhelyzetben lévő időszakban keletkeztek, korának kevertsége pedig műveiben is visszaköszön: életműve valahol a republikanizmus és a csinosodás keresztmetszetében, és a kegyes nőtől a honleányig vezető úton helyezkedik el.

SZOCIOLÓGIA

Helyszín: E 418

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. Tomay Kyra, egyetemi adjunktus (elnök)

Tagok: Dr. Bognár Adrienn, egyetemi adjunktus; Völgyi Bence, tanársegéd

ELŐADÁSOK

Takács Martin: Utolsó védőbástyák, vagy egy elveszett kor temetői?

Kopunovic Dávid: A reflexív impotencia jelenségének vizsgálata magyar fiatalok körében

Labodics Eszter: Az evészavar egyéni, társas és társadalmi aspektusai

REZÜMÉK

TAKÁCS MARTIN

(*Szociológia, BA*)

Utolsó védőbástyák, vagy egy elveszett kor temetői?

A falvak szerepe mind társadalmilag, mind gazdaságilag folyamatosan csökken a mai modern világ államaiban. Ez a változás szorosan összekapcsolódik a falusi közösségek pusztulásával is. Ez utóbbi folyamatnak számos oka van, mint például a paternalizmus, az individualizáció, az infantilizmus vagy az erős központi hatalom által fenntartott függőségi rendszerek rögzülése.

Vannak olyan közösségi, információs és találkozási pontok a falvakban, amelyek szerepe régóta meghatározó: a kocsmák és a kisboltok mindig is a falvak központjait képezték, ott gyűltek össze az emberek, ott beszéltek meg problémáikat, vagy éppen együtt szórakoztak.

A tudományos szakirodalomban kevés helyet kap a fenti intézmények társadalmi szerepének bemutatása. Hogyan változott ezeknek a falusi központoknak a helyzete? Hogyan kapcsolódnak össze a vidéki közösségek átalakulásával? Ezeket a kérdéseket vizsgálom a dolgozatban a sellyei járás 5 településén készített interjúk (kocsmárosok, boltosok stb.) alapján.

KOPUNOVIC DÁVID

(*Szociológia, BA*)

A reflexív impotencia jelenségének vizsgálata magyar fiatalok körében

Mark Fisher a reflexív impotencia fogalmát a Kapitalista realizmus - nincs más alternatíva? (2009) című munkájában vezeti be, és a brit fiatal felnőtt értelmiség politikai attitűdjeként határozza meg. Értekezése szerint a mai fiatalokat nem köti le a politika, mindazonáltal a teljeskörű apátia sem jellemző. Ezen csoport tagjai nincsenek megfosztva azon eszközöktől melyekkel a politikát formálni tudnák, inkább elutasítják azokat. Munkám célja, az ESS adatbázisok segítségével feltérképezni a reflexív impotencia jelenségét a 18 és 29 éves kor közötti magyar fiatal felnőttek körében. Feltételezéseim alapján, a magyar fiatal felnőttek apolitikusabbak, mint azon személyek, akik kívül esnek ezen életkori kategórián. Számos kutatás értekezett a fiatalok politikai attitűdjéről, ellenben a reflexív impotencia terminusa nem jelenik meg ezen írásokban. Az adatelemzés során az ESS Magyarországon lekérdezett hullámain (2002-2020), azoknak kifejezetten politika tartalmú változóit, indikátorait használtam fel.

LABODICS ESZTER

(*Szociológia, BA*)

Az evészavar egyéni, társas és társadalmi aspektusai

Kutatásom során arra kerestem a választ, hogy milyen egyéni, társas és társadalmi faktorok állhatnak az evészavarok kialakulása és fennmaradása mögött. Kutatásom alapját nyolc félig- strukturált mélyinterjú képezi érintettekkel. Az egyéni tényezők között meghatározó szerepe van a családi közegnek és a mentális problémáknak. A társas tényezők közül kiemelendő a szociális inkompetencia, az iskola hatásai és az online kapcsolattartás más érintettekkel. A társadalmi hatások között a legfontosabbak a testalkatokhoz kapcsolt erkölcsi tartalmak, az evészavaros érzékenyítő könyvek és az online hatások. Kutatási eredményeim alapján a testképzavar nem feltétlenül jár együtt másoknak való megfelelési kényszerrel, erősebb hatás a koplalás társadalmi siker jellege. Ebből fakad az anorexia misztifikálásának jelensége, melynek alapja az anorexiások akarateréjének csodálata és a fogyás vélt problémamegoldó ereje.

ANGLISZTIKA

Helyszín: E 419

Kezdés: 09.30

Zsűri: Dr. habil. Sári László, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Nagy János, egyetemi adjunktus, Dr. Maczelka Csaba, egyetemi docens

ELŐADÁSOK

Gyenis Dorina Katalin: Elements of a Nation in Pre-Tudor England: Nation-building with Romance, Print, and *Le Morte Darthur*

Simon Rebeka Petra: Readers and Reading in Northanger Abbey. When the Vulgar Reader Enters the World

Wächter Vanda Flóra: An analysis of the French influence on the Early Middle English vocabulary

Szintai-Major Miklós Gergő: The Fallacy of „The Mad Scientist”

Nagy Angelika: The Mechanisms of Doublet Formation with a Focus on Sound Changes

Majoros Andrea Nikolett: Emma as a comic novel about the Regency-era way of life

Viszló Valentin: The Ambiguity of Thomas More's Utopia

Simon Réka Boglárka: The Victorian Perspective on Vampires: Vampire Stories in Nineteenth-century British Newspapers

REZÜMÉK

GYENIS DORINA KATALIN

(*Anglisztika MA*)

Elements of a Nation in Pre-Tudor England: Nation-building with Romance, Print, and *Le Morte Darthur*

A dolgozat központi témája a közé pangol irodalomban - és ezzel közvetetten a társadalomban – megjelenő nemzeti identitás lehetséges elemeinek bemutatása a románc műfaj, a könyvnyomtatás, és a *Le Morte Darthur* (‘Arthur halála’) néven ismert nagyhatású mű segítségével. Továbbá, hogy ezek az elemek együttesen hogyan és milyen módon öltenek testet a Kora Tudor korra. Az első fejezet a nemzeti identitás és a románc műfaj taxonómiai problémáit taglalja, illetve a műfaj, azon belül is a „Matter of Brita-

in” (’brit témakör’) nemzetépítő mivoltát. A második fejezet az angol nyelv társadalmi státuszának változásairól szól a Késő Középkorban. Mindemellett kiemeli a fordítás- és könyvnyomtatási kultúrák kapcsolatát és jelentőségét a periódusban, különös tekintettel arra, hogy a korai könyvnyomtatás során eszközölt nyelvi kodifikáció – bármily kezdetleges formájában – miként befolyásolta az angol nemzeti identitást. Végezetül, a harmadik fejezet a *Le Morte Darthur* megjelenésének körülményeit igyekszik bemutatni, illetve azt, hogy ezek a körülmények miként kapcsolódnak össze a nemzeti identitás korábban említett önálló elemeivel és ezzel hogyan segítette elő a Kora Tudor korra egy egységesebb angol nemzeti öntudat létrejöttét.

SIMON REBEKA PETRA

(Anglisztika, MA)

Readers and Reading in Northanger Abbey. When the Vulgar Reader Enters the World

A dolgozat reflektál arra a 18. században felmerülő kérdésre, ami az olvasó kilétét vitatja. Ehhez Jane Austen *Northanger Abbey* című regényében vizsgálja és tesz különbséget két olvasói típus között. Ezekre a típusokra—18. századi források alapján— „sagacious” és „vulgar” olvasóként hivatkozik, miközben John Thorpe, Henry Tilney, Isabella Thorpe, Eleanor Tilney és Catherine Morland olvasási szokásait és azok következményeit elemzi. A regényt három, stilisztikailag különböző részre bontja: a főhősnek a Bildungsroman-okban tapasztalható fejlődését különböző, stílusukban eltérő narratívák mutatják be. A dolgozat azt a progressziót vizsgálja, Catherine Morland hogyan válik „quixotic” karakterből „true heroine”- á. Továbbá Jane Austent is besorolja a „sagacious reader” kategóriába, illetve a regény egy újszerű olvasatát kívánja nyújtani, hogy ezzel felhívja a figyelmet arra, hogy a *Northanger Abbey* mennyire fontos olvasástörténeti és műfaj-történeti szempontból, nem csak a megszokott „a gótika paródiája” miatt.

WÄCHTER VANDA FLÓRA

(Anglisztika, MA)

An analysis of the French influence on the Early Middle English vocabulary

The aim of this research paper is to show and uncover the great number of French words in the English language, and to present and explain the centuries long process with the help of historical and linguistic studies. Therefore, the focus will be on the Middle English language period, and how Norman French had a long-lasting influence

on English. I would like to demonstrate how the arrival of the new language and, inevitably, culture changed the structure, the usage, and the importance of a formerly incoherent language. I was particularly interested in this topic because I learned French in high school, and I thought I could finally make use of that. Also, during my English Studies at the university, I often found that the academic vocabulary, that I have not encountered before, consists of many words that resembled of French words I previously learned. Therefore, I thought it would be interesting to discover the reasons for this phenomenon and to do research in this field.

SZINTAI-MAJOR MIKLÓS GERGŐ

(Anglisztika, MA)

The Fallacy of „The Mad Scientist”

The character of Victor Frankenstein paved the way for a long list of characters, who are referred to by scholars and by popular culture as “mad scientists.” However, along the way, literary and cultural discourse started treating Victor as “the mad scientist.” A close reading of the novel suggests that even though he is the main inspiration for the archetype referring to him as a scientist contradicts the essence of the story and his character, and misrepresents the moral antithesis the novel features on science and unhallowed arts. My paper concludes with one possible way of referring to Victor that is authentic considering the story of the character and pays justice to the extensive moral analogies present in the novel: “a student of unhallowed arts.”

NAGY ANGELIKA

(Fizika–angol, osztatlan tanári)

The Mechanisms of Doublet Formation with a Focus on Sound Changes

In this research I was focusing on two issues, how does sound change contribute to doublet formation, and what kind of sound changes brought about doublets in English. For my analysis, I collected data from etymological dictionaries that I analysed in the light of sound changes that took place in English. In my analysis I found out that sound change is the main process that facilitates doublet formation, with palatalization being the most important process. I also found out that there are sound changes that do not contribute to doublet formation in themselves, but in combination with other changes they can lead to the emergence of doublets. Concerning the languages that supplied doublets, Latin, French, and Old Norse were the only contributors.

MAJOROS ANDREA NIKOLETT

*(Anglisztika, MA)***Emma as a comic novel about the Regency-era way of life**

In my research paper, I explore Jane Austen's *Emma* as a fine example of a novel of manners because it shows the everyday life, values, customs, traditions, and rules of the rural gentry in early nineteenth-century England. The narrator introduces the rural gentry of Highbury through the eyes of Emma Woodhouse. The paper includes description of different social classes and attempting to prove that the characters are too layered to be put in a specific social class. Love, marriage, and sentiment towards the rural lifestyle and the yeomanry and the miserable status of governesses and unmarried women also appear in the essay. However, *Emma* also has elements of comedy, another significant factor which I investigate in the novel. Comic elements can be found in the circumstantial descriptions, the classic stock characters of comedy which are being layered by Austen, the subtle irony regarding the plot and the characters, and many of the episodes whose humorous effect is based on some misunderstandings. I utilized my Bachelor essay as the base of the paper, however extended my previous research by adding new sources.

VISZLÓ VALENTIN

*(Anglisztika- Kommunikáció és médiatudomány, MA)***The Ambiguity of Thomas More's Utopia**

A *The Ambiguity of Thomas More's Utopia* című dolgozatomban Thomas More *Utópiájának* többértelműségét ismertetem, különös hangsúlyt fektetve arra, hogy eme tulajdonsága miként befolyásolja olvasót a könyv értelmezésében. A szerző életének összegzése illetve az irodalmi háttér áttekintése után bemutatom, hogy a paratextusok, melyek egy része az autentikusság felépítésére, míg a másik a mű fiktív jellegének kihangsúlyozására törekszik, hogyan segítenek annak értelmezésében. Ezt követően az első könyvben megjelenő beszélgető partnerek elemzésével folytatom, bemutatva hogy szembenálló világnézetük és okfejtéseik hogyan segítik az olvasót a könyv jellegének megértéséhez szükséges attitűd kialakításában. Végezetül feltérképezem a második könyvet melyben a szerző, az én olvasatomban, részben görbe tükröt állít a tizenhatodik századi Európára, viszont ezt a kor humanistáira jellemző játékossgal és számtalan nem mindennapi és gyakran radikális ötleteivel tarkítva teszi.

SIMON RÉKA BOGLÁRKA

(Anglisztika, MA)

**The Victorian Perspective on Vampires: Vampire Stories
in Nineteenth-century British Newspapers**

In my research, I am going to explore how vampires were depicted in the British newspapers, and compared the image with both the folkloric and the literary vampire. I am going to conduct a close reading of five articles, to get a better understanding of what the Victorians perceived as vampires and what attributes connect them together. To conduct my research, I have acquired five articles from the British Newspaper Archive that were published between 1880 and 1895.

GERMANISZTIKA

Helyszín: E 420

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. habil. Rainer Hillenbrandt, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Hammer Erika, egyetemi adjunktus; Dr. Michael Weitz, lektor

ELŐADÁSOK

Ignác Barbara: „The German Dream“ - Figurenkonstellationen in Alfred Döblins Berlin

REZÜMÉK

IGNÁCZ BARBARA

(*Német nyelv és kultúra tanára, osztatlan tanárképzés*)

„The German Dream” - Figurenkonstellationen in Alfred Döblins Berlin

Im Mittelpunkt meiner Arbeit stehen der klassische Roman von Alfred Döblin, *Berlin Alexanderplatz* und dessen neueste Verfilmung von Burhan Qurbani. Qurbani modernisiert die Biberkopfgeschichte: Franz Biberkopf, der ehemalige Zement- und Transportarbeiter der Weimarer Republik wird als Francis B., ein Flüchtling aus Guinea-Bissau dargestellt. Unter den Neonlichtern vom Kameramann Yoshi Heimrath und neben dem symbolischen Fernsehturm am Alexanderplatz kämpfen unsere Figuren jetzt wieder für ein anständiges Leben. Hat aber Qurbanis Film das Potential, die Parabel von Franz Biberkopf zu bewahren? Kann Döblins Roman fast 100 Jahre nach dessen Veröffentlichung, auch im 21. Jahrhundert Relevanz haben? Mit der ausführlichen Analyse der drei Hauptfiguren – sowohl im Buch als auch im Film – möchte ich über drei Themen reflektieren: Die Frage der Identität, die Darstellung der Frauen bzw. mögliche Interpretationen der Beziehung zwischen Franz/Francis und Reinhold.

TÖRTÉNETTUDOMÁNY

Helyszín: Ró 115

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. habil. Bánkuti Gábor, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Csibi Norbert, egyetemi adjunktus; Dr. habil. Barabás Gábor, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

Ruppert Fanni: Útlevelek az Alvilágba

Litkey Csongor: Pogány eredetű mondák és keresztény íráshagyomány az Árpád-kori történetíróknál – előtanulmány Anonymus szóbeliséghez fűződő viszonyáról

Kalász István: A magyar hadsereg változása a 13. században

Vlasics Bálint: Szilágyi Mihály élete a szakirodalmi munkák tükrében. Historiográfiai vázlat

Borjái Balázs: Szigetvár zsidó közössége a dualizmus korában 1867–1914

Vörös Zsolt: Pécs szerb megszállása Visy László naplójának tükrében

Zab Tamás: „A proletárforradalom viharadarai vidéken.” A Tanácsköztársaság somogyi vezetőinek kapcsolati hálózata

Papp Anna Fanni: Fogság Grúziában

Bedő Zsigmond Áron: „És ebben a harcban nincs kegyelem, csak gyűlölet.” A Petrus-per elbeszéléseinek mátrixa a megtorlás korában és a rendszerváltás után

REZÜMÉK

RUPPERT FANNI

(Történelem, MA)

Útlevelek az Alvilágba

A 19. századtól napjainkig több olyan aranylemez látott napvilágot, amelyek sírokból kerültek elő Mediterráneum-szerte. Ezeket az aranylemezeket azért helyezték a sírokba, hogy az elhunytat segítsék alvilági útja során és általuk érje el a boldog túlvilági létet. A kutatók Orpheus, a mitikus dalnok kultuszához kapcsolják ezeket a lamellákat, azonban azok szorosan kapcsolódnak Dionysoshoz is, emiatt dolgozatomban orphikus-bakchikus aranylemezekként hivatkoztam erre a tárgycsoportra. A dolgozat elején bemutattam Orpheust, a mitikus dalnokot, aki lement az Alvilágba feleségéért.

Rámutatott arra, hogy Orpheusra nemcsak mitikus dalnokként tekintettek az antik hagyományban, hanem olyan hősökként is, aki tudással rendelkezett az Alvilágról. Pályamunkámban a kutatástörténeti áttekintés után öt aranylemezt elemeztem. Értelmeztem a szövegekben szereplő istenalakokat, az egyes motívumokat. A szövegek mögötti cél könnyen felismerhető, de az egyes motívumok több lehetséges értelmezést is felvetettek.

LITKEY CSONGOR

(Történelem, MA)

Pogány eredetű mondák és keresztény íráshagyomány az Árpád-kori történetíróknál – előtanulmány Anonymus szóbeliséghez fűződő viszonyáról

A tanulmányban, Anonymus által alkalmazott keresztény korabeli íráshagyomány és a pogány eredetű mondák felhasználásának viszonyával foglalkozó tanulmányok egy csoportját elemezve, kísérletet teszek önálló nézőpont kialakítására, és néhány saját észrevétel megfogalmazására. Az elmúlt 30 évben számos olyan tanulmány született, mely az anonymusi prologus új értelmezési lehetőségeit mutatja meg. Ezeket összegezve: A lényegi kérdés nem az, hogy P. mester hajlandó volt-e használni a szóhagyományt, és ha igen mennyire, hanem az, hogy jobban megismerjük azokat az irodalmi konvenciókat, amik meghatározták P. mester „regösökhöz” való hozzáállását. Valamint elemezhetjük a szinte kötelezően előírt „stílus” által alkalmazott, formai, illetve cselekménybeli tartalmak értelmezését, eredetét, illetve lehetséges valóságtartalmát. A 11–12. századi történetírásban rendkívül elterjedt irodalmi konvenciók, meghatározták, hogy a múlt hiteles történetei Vergiliuson, a latinnyelvű Trója-történeteken, az antik auctorokon, illetve a Szentíráson alapulnak. Az efféle minták, és a stílustanító könyvek iránymutatásával meg lehet találni a „proprius stilust”, melyet kora műveltségét bíró P. mester feltehetőleg követett. A fentiek figyelembe vételével Anonymus gesztájának, egyfajta újszerű értelmezését, a korszellemhez közelebb álló értelmezését indíthatjuk el.

KALÁSZ ISTVÁN

(Történelem, MA)

A magyar hadsereg változása a 13. században

A honfoglalás-kori magyar hadsereg főbb fegyverzete a lándzsa és az íj volt. Vértetként bőrpáncélt használtak. A magyar hadsereg Szent István korától megyei szervezetekre épült. II. András új intézkedéseinek eredményeként megjelent a királyi szerviensek társadalmi csoportja, akik közvetlenül a királyi zászló alatt hadakoztak.

A tatárjárást követően IV. Béla igyekezett megreformálni a magyar hadsereget. Aeregben növelte a nehézpáncélosok arányát, valamint megindult a várépítési hullám. A 13. század közepétől egyre több vár került magánkézre és elkezdett kialakulni egy erős nagybirtokos réteg, később ők lettek az oligarchák. Ezek a nagybirtokosok igyekeztek a környék valamennyi birtokos családját familiárisukká tenni. Az egyik legjelentősebb oligarcha család a Kőszegiek voltak. Az ő irányításuk alá tartozott az ország délnyugati területének jelentős része. Az oligarchák hatalma a várakon nyugodott, amik segítségével hatékonyan tudták védeni birtokukat és terjeszteni befolyásukat.

VLASICS BÁLINT

(Történelem–földrajz, osztatlan tanári)

Szilágyi Mihály élete a szakirodalmi munkák tükrében. Historiográfiai vázlat

Dolgozatom célja egy modern Szilágyi életrajz elkészítése, amelynek első lépéseként a róla szóló szakirodalmat tekintettem át, ugyanis általánosan elmondható, hogy nagyon kevés figyelem irányult személyére a magyar történetírásban. Pálosfalvi Tamás egy 2017-es írásában vetette fel a Szilágyi Mihály életére vonatkozó ellentmondásokat. A szerző Bonfini írása nyomán arra a következtetésre jutott, hogy a magyar történetírás egy bizonyos „Kara Mihál” (Fekete Mihály) nevű személy életrajzát akaratlanul is összemosta Szilágyi életével. Dolgozatomban ezt a kérdést járom körbe, valamint megvizsgálom hogyan alakult és változott a ma ismert Szilágyi-kép a magyar historiográfiában. Kutatásom nyomán úgy gondolom, hogy Szilágyi Mihály feltételezett életpályája határozottan idomult Hunyadi Jánoséhoz, valamint megítélése a kormányzósága előtti éveket illetően meglehetősen semleges a történészi munkák számára Hunyadi János tevékenységei mellett.

BORJÁTI BALÁZS

(Történelem, MA)

Szigetvár zsidó közössége a dualizmus korában 1867–1914

Szigetváron egykor létezett egy igen nagy számú zsidó közösség, amely a Holokausztban megsemmisült. A visszatértek nagy része elhagyta a várost, az itt maradtak leszármazottai sem vállalják származásukat. A közösség emléke szép lassan elkezdett feledésbe merülni; a város mai lakóiban már csak egy igen leegyszerűsített kép él a zsidóságról, amely csak részben fedti a valóságot. Ezen dolgozatom célja bemutatni a szigetvári zsidóság dualizmus kori társadalmi tagozódását, foglalkozásbeli megoszlásukat, tevékenységüket, szerepvállalásukat Szigetvár gazdasági, társadalmi-közösségi

és szellemi-kulturális életében, feltárni a helyi zsidóság sokszínűségét és ezáltal árnyaltabbá tenni a mai kor emberében élő képet, egyúttal feleleveníteni emlékezetüket.

VÖRÖS ZSOLT

(Történelem, BA)

Pécs szerb megszállása Visy László naplójának tükrében

Pécs és Baranya vármegye szerb megszállása (1918–1921) történetének több olyan aspektusa és forrása is van, ami még nem került szisztematikus feldolgozásra. Ezek közé tartozik Visy László városi főispán naplójának az 1918 és 1921 közötti időszakra vonatkozó kötete is, amit éppen ezért választottam dolgozatom alapjául. Pályamunkámban próbálok átfogó képet adni a napló szerzőjéről, a köztörténeti kontextusról, a megszállás közvetlen előzményeiről, illetve a kutatásom fő módszertani kérdéseiről. A dolgozat gerince, pedig az eseménytörténetnek és fő fordulópontjainak bemutatása a naplóról szemüvegén keresztül, de e mellett kitérek a megszállás alatti mindennapi élet néhány aspektusának az ábrázolására is.

ZAB TAMÁS

(Testnevelés–történelem, osztatlan tanári)

„A proletárforradalom viharmadarai vidéken.”

A Tanácsköztársaság somogyi vezetőinek kapcsolati hálózata

Jelen dolgozat a hálózat kutatás megközelítéseivel kívánja elemezni a Tanácsköztársaság somogyi vezetőinek kapcsolatrendszerét, amellyel elsődleges célja a vonatkozó elavult historiográfia felfrissítése. A Tanácsköztársaság alatt Somogy a proletárdiktatúra „mintamegyéje” volt, köszönhetően az agrárkérés eredményeinek, illetve a korai szociáldemokrata puccsnak, hatalomátvételnek. A megyét ekkortól fogva egy háromtagú Direktórium vezette, majd ennek felszámolása után Latinca Sándor volt az egyszemélyi vezető, kormányzótanácsi biztосként. A kutatás eredményei közé sorolható az innovatív megközelítés alkalmazása, a hatalmi viszonyok, politikai törésvonalak tisztább meghatározása, a KMP kiküldöttjeinek szerepének (újra)értelmezése, valamint egyes történések mögött eddig rejtett okok meghatározása. Tágabb perspektívában pedig a bolsevizmus Oroszországból Somogy megyéig húzódó hálózatának feltárása, amely hozzá tud tenni a somogyi tizenkilences történésekről alkotott elképzeléseinkhez.

PAPP ANNA FANNI
(Történelem–angol, osztatlan tanári)

Fogság Grúziában

Az elmúlt néhány évben több kutatás is zajlott a második világháborús hadifoglyokkal kapcsolatosan, mivel korábban nem állt rendelkezésre megfelelő mennyiségű adat egy adatbázis létrehozásához. Dédnagypapám maga is egyike azon szerencséseknak, akik a hosszú éveket tartó fogság után sikeresen hazatértek. Munkám középpontjában az általa írt Fogság Grúziában című könyve áll, ami első körben a családnak és a közeli ismerősöknek készült egy visszaemlékezés, napló gyanánt. Más hadifoglyok visszaemlékezéseivel hasonlítom össze fogságának nehézségét vagy éppen egyediségét az eltérő és hasonló jellemzők mentén. Bemutatva egy általános jellemzővel a második világháború és a korszak társadalmáról. A szerző rövid életrajzát is tartalmazza.

BEDŐ ZSIGMOND ÁRON
(Történelem, MA)

„És ebben a harcban nincs kegyelem, csak gyűlölet.” A Petrus-per elbeszéléseinek mátrixa a megtorlás korában és a rendszerváltás után

Petrus Józsefet és társait 1957–1958-as pécsi perükben a MŰK (Márciusban Újra Kezdjük) „mozgalmának” vádjára hivatkozva ítélték el. Az érintettek megbüntetését a megtorló apparátus részéről a nyilvánosság több szintjén is kampány kísérte perükkel párhuzamosan és azt követően a sajtóban és brosúrában, „rémregényben” terjesztették a peres eljárásban konstruált koncepciót a lakosság felé. Dolgozatomban e „történetek” narratíváját vizsgálom. Célom az 1956-os tevékenységükért felelősségre vont személyekről kialakult kép keletkezésének és változásának nyomon követése a megtorlás idejétől napjainkig. A folyamat bemutatásának magvát a periratok és a korabeli propagandakiadványok (fehérvény, újságcikkek, regény) képezik, emellett felhasználtam a per egyes vádlottjainak interjúit és a pécsi ’56-os eseményekben szerepet vállaló személyek visszaemlékezéseit is.

FILMTUDOMÁNY

Helyszín: B 313

Kezdés: 9:00

Zsűri: Dr. András Csaba, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. habil. Gálosi Adrienne, egyetemi docens, Dr. Csöngé Tamás, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

Merkl Nóra Mária: A személyiség egységének elporladása: Narratív játékok feminin és maskulin szemszögből

Vida Tamás: Oroszország rövid története – Az „új szovjet ember” születése és bukása Szergej Loznyica dokumentumfilmjeiben

Horváth Mihály: A negáció mozija - a Hurlements en faveur de Sade (Guy Debord, 1952) c. film antiesztétikai gyakorlata

Bíró Botond: Az emergens kultúra politikai aspektusai a Bacurau című filmben

REZÜMÉK

MERKL NÓRA MÁRIA

(Magyar, BA)

A személyiség egységének elporladása: Narratív játékok feminin és maskulin szemszögből

A kutatásom fő témája a narratív sajátosságok, elbeszéléstechnikai eljárások vizsgálata a Fekete Hattyú és a Harcosok Klubja című filmekben. A célom, hogy rámutassak azokra a narratív sajátosságokra, melyek összekötik az említett két filmet. Alapvető hipotézisem, hogy a hasonló elbeszéléstechnikai eljárások használata mögött egy mélyebb, jelentésbeli párhuzam is vonható a két film között. A filmtudományi szempontok mellett a feminin és maskulin sajátosságokra is kitérek, itt részben lélektani megközelítést alkalmazok, részben irodalomtudományi hagyományokba ágyazom a tárgyalt műveket. Dolgozatom fő konklúziója, hogy a tudathasadásos állapotok, az ego leépítése mind annak érdekében történik, hogy szembesítsen minket a nemi szerepelvárásokkal, és a társadalmak által generált férfi-, illetve nőideálokkal.

VIDA TAMÁS

(Esz­tétika, MA)

**Oroszország rövid története –
Az „új szovjet ember” születése és bukása
Szergej Loznyica dokumentumfilmjeiben**

A dolgozatom Szergej Loznyica, ukrán filmrendező 20. század orosz történelmével foglalkozó dokumentumfilmjeit vizsgálja, nevezetesen A per (Процесс, 2018), a Blokáda (Блокада, 2005), az Állami temetés (Государственные похороны, 2019), a Revü (Представление, 2008) és Az esemény (Событие, 2015) című filmeket. Bemutatom, hogy ezek a filmek elsősorban nem az ábrázolt konkrét eseményekkel vagy azok politikai, társadalmi vagy történelmi jelentőségével foglalkoznak, hanem sokkal inkább azokkal a mögöttük meghúzódó mechanizmusokkal, amelyek segítségével a Szovjetunió vezetése megkísérelte a tömegek kollektív tudatát formálni. A fentebb említett filmek tehát a tömegpolitika pszichológiai tanulmányaiként funkcionálnak, bemutattva az ideális szovjet polgár kategóriájának kialakulását és felbomlását.

HORVÁTH MIHÁLY

(Filozófia-film, szabadbölcész, BA)

**A negáció mozija –
a Hurléments en faveur de Sade (Guy Debord, 1952) c. film
antiesztétikai gyakorlata**

A tanulmányban arra vállalkozunk, hogy bemutassuk Debord első és legsarkallatosabb filmjének szerepét a szituacionista korpuszban, és ismertessük a filmben képviselt politikai, filozófiai-, és művészetelméleti megfontolásokat és antiesztétikai megoldásokat, melyek elméleti háttere egy kevésbé népszerű, azonban nélkülözhetetlen részét alkotja a szituacionizmusnak. Az alkotást egy olyan politikai gesztusként értelmezzük, amely a művészi kifejezés lehetetlenségét példázza a képanyag megtagadásán keresztül, és egy olyan romboló antiesztétikai meggyőződésről tesz tanúbizonyságot, mely a fennálló kulturális jelentésrendszer felszámolását látja egy új társadalmi formáció létrejövételének első feltételeként.

BÍRÓ BOTOND

(*Filmelmélet, BA*)

Az emergens kultúra politikai aspektusai a Bacurau című filmben

Előadásomban Fredric Jameson posztmodern értelmezését és Raymond Williams kultúraelméleti írásait alapul véve, arról fogok beszélni, hogy a posztmodern kulturális produktumok hogyan képesek politikai tartalommal rendelkezni. A posztmodernitás Jameson szemléletében elválaszthatatlan a kései kapitalizmus kulturális termelésétől, annak tüneteként ragadható meg. A posztmodern domináns kultúrája azonban helyet hagy maga mellett tőle gyökeresen eltérő ábrázolásoknak, az emergens, a kialakuló félben lévő kultúra, illetve a reziduális, a múltból érkező alternatív formáknak. Jameson a science-fiction zsánert határozza meg olyan kulturális reprezentációs formaként, amely képes a posztmodernitásban az emergens elgondolásának a lehetőségét megteremteni. Egy kortárs kulturális produktumon keresztül arra keresem a választ, hogy az emergens kultúra formái mai kontextusban hogyan nyilvánulnak meg, illetve hogyan konceptualizálhatóak ezek az előbb bemutatott diskurzuson belül.

KOMMUNIKÁCIÓ- ÉS MÉDIATUDOMÁNY

Helyszín: Zsolnay E25 207

Kezdés: Csütörtök 13.00

Zsűri: Dr. Glózer Rita, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Havasréti József, egyetemi docens; Dr. Mester Tibor egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

Kovács Gréta: A blokklánc alapú feminizmus

REZÜMÉK

KOVÁCS GRÉTA

(Kommunikáció- és médiatudomány BA)

A blokklánc alapú feminizmus

A dolgozat a blokklánc alapon működő aktivizmussal, azon belül is a feminista mozgalmakkal foglalkozik. A blokklánc és azon belül az NFT megreformálja az eddig ismert aktivizmust, hiszen a technológia új eszközöket kínál a kívánt cél elérésére. Az NFT 2021-ben egyik legnagyobb internetes jelenségének számított, és az innováció, amit kínál, kedvezően hat nem csak a művészeti piacra, de a humanitárius cselekedetekre is. A technológia összehozza a nőket egy közös ügy érdekében, mely nem más, mint a nemi egyenlőség elérése a blokkláncon, azon belül is az NFT művészeti piacon. A dolgozat két ilyen közösséget vizsgál meg, a Pussy Riot feminista csoportot és a World of Women mozgalmat. A dolgozat olyan kérdésekre mutat rá, mint a blokklánc és az NFT piac nemi eloszlása, a női közösségek munkája és sikere, illetve a digitális művészet által közvetített üzenetek és esetleges pozitív következményei a világban humanitárius cselekedeteken keresztül.

FILOZÓFIA

Helyszín: B 135/1

Kezdés: 9:00

Zsűri: Prof. Dr. Somos Róbert, egyetemi tanár (Dsc), elnök

Tagok: Dr. habil Görföl Tibor, egyetemi docens, Dr. Pete Krisztián, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

Csoknyay Kata Zsófia: Az igazságos háború elmélete Szun-ce és Hugo Grotius műveiben

REZÜMÉK

CSOKNYAY KATA ZSÓFIA

(történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára – etikatanár, osztatlan tanárképzés)

Az igazságos háború elmélete Szun-ce és Hugo Grotius műveiben

A médiában elkerülhetetlenek az Oroszország és Ukrajna között zajló háborúról szóló legfrissebb információk. Ennek hatására az emberekben felmerülnek olyan egyszerű kérdések is, mint például mi is az a háború? Beszélhetünk-e egyáltalán igazságos háborúról? Megfékezhető-e, ha szigorú keretek közé szorítjuk az agressziót?

Kutatásom célja Szun-ce *A háború művészete*, és Hugo Grotius *A háború és a béke jogáról* című művének összehasonlításával megállapítsam hogyan szerepel bennük az agresszió tilalmáról, a jogos védelemről, illetve az igazságos háborúról szóló alkalmazott etikai elmélet.

A dolgozatom első felében bemutatom, hogy mivel foglalkozik az alkalmazott etika, majd ismertetem a műelemzésnél használt elméleteket. A második felében prezentálom az alkotások szerzőit és a szövegek tartalmát. Itt az eredeti művek mellett, több tanulmányt is felhasználok az elemzéshez. A dolgozat harmadik szakaszában hasonlítom össze egymással az interpretált szövegeket.

ROMANISZTIKA

Helyszín: D 345

Kezdés: 09:00

Zsűri: , Dr. Berkics Erika, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. Farkis Tímea, egyetemi adjunktus; Dr. Nyúl Eszter Anna, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Bába Viktória: A Francia Idegenlégió részvétele az 1940-es nyugati hadjáratokban egy barcelonai és egy budapesti légiós krónikájának nyomán

Hajas Péter: Shakespeare és Itália

REZÜMÉK

BÁBA VIKTÓRIA

(Francia nyelv, irodalom és kultúra, MA)

A Francia Idegenlégió részvétele az 1940-es nyugati hadjáratokban egy barcelonai és egy budapesti légiós krónikájának nyomán

Dolgozatunk célja egy kevésbé ismert történelmi epizód, a Francia Idegenlégió 1940-es nyugati hadjáratokban való részvételének bemutatása történelmi és irodalmi forrásokra alapozva. A magyar és idegen nyelvű szakirodalmak mellett a kutatás fő forrását egy magyar és egy spanyol résztvevő regénnyé formált visszaemlékezései alkotják. Ezek értelmezési keretét a Francia Idegenlégióval kapcsolatban kialakult mítoszok és sztereotípiák alkotják, amelyek lehetővé teszik számunkra ezen irodalmi művek sajátos szempontok alapján történő áttekintését. A vizsgált regények a szerzők eltérő háttere ellenére számos hasonlóságot mutatnak, amelyek segítségével egyértelműen elhelyezhetők az Idegenlégióval foglalkozó művek megfelelő csoportjában, így ennek segítségével a korábbi kiegészítő új olvasatokkal gazdagodnak ezek a háborús visszaemlékezések.

HAJAS PÉTER

*(Anglisztika–olasz, BA)***Shakespeare és Itália**

Dolgozatomban William Shakespeare és Itália kapcsolatával foglalkozom. A kérdést két középpont köré építettem fel, melyek munkám két fejezetét alkotják. Az első fejezetben a Shakespeare személye és az Itáliához fűződő viszonya körül kialakult vitára helyezem a hangsúlyt, amely elsősorban azt kutatja, hogy az író műveiben található részletes leírások alapján egy-egy itáliai helyszínnel, vagy tradícióval kapcsolatban lehet-e arra következtetni, hogy a költő járt az országban, vagy ezekhez az információkhoz csupán a forrásain keresztül jutott el. Míg az ezt követő második fejezetben pedig az általam kiválasztott három Shakespeare-drámán keresztül vizsgálom meg a költő viszonyát Itáliával. Nagy hangsúlyt helyezek arra, hogy a Sh drámák szövege alapján lehet-e arra következtetni, hogy milyen volt a költő viszonya Itáliával, mekkora tudással rendelkezett a különböző városok helyszíneiről, szokásairól. A kérdést három dráma, a Romeo és Júlia, A Makranczos hölgy, és az Othello alapján vizsgálom. Emellett engem sem hagyott hidegen az említett vita, és, noha csak a spekuláció szintjén, megpróbálok következtetést levonni arra vonatkozólag, hogy a rendelkezésemre álló adatok birtokában, lehet-e teljes bizonyossággal azt állítani, hogy Shakespeare valóban járt az országban valamikor élete során.

PSZICHOLÓGIA I.

SZOCIÁL- ÉS FEJLŐDÉSPSZICHOLÓGIA

Helyszín: E 540

Kezdés: 8.00

Zsűri: Prof. Dr. Péley Bernadette, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Dr. Vincze Orsolya, egyetemi adjunktus; Matuz-Budai Tímea, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Bácskai Csenge Eszter: A váltott műszakban dolgozó munkavállalók felmérése - egy kutatás sorozat eddigi eredményei

Müller Tündér Éva: Az utcák sorai - Nemzetközi utcai lapok hajléktalanság-reprezentációinak összehasonlítása

Orsós Liza: Negatív munkahelyi viselkedések, általános jóllét és lelki ellenálló képesség autóbuszvezetők körében

Pető Réka Dominika: A magyar lakosság orosz-ukrán háborúra vonatkozó összeesküvés-hiedelmeit befolyásoló tényezők

Rottler Lili: Az anyaság mítosza – Pszichoanalitikus „hozományok”

Tankó Zsanett Kata – Szeberényi Noémi Petra: Az anyai és apai prenatális kötődés összefüggései

REZÜMÉK

BÁCSKAI CSENGE ESZTER

(Psichológia, MA)

A váltott műszakban dolgozó munkavállalók felmérése – egy kutatás sorozat eddigi eredményei

Jelen dolgozat egy, a váltott műszakban dolgozó munkavállalók felméréséről szóló kutatás sorozat eddigi lefolytatott két kutatásának eredményeit foglalja össze. Első kutatásunk során a munka-család konfliktus kialakulását, illetve a szervezeti elköteleződést vizsgáltuk a váltott műszakban dolgozó munkavállalók körében. Második kutatásunkban

a váltott műszakos valamint az egyműszakos munkarendben dolgozó munkavállalók észlelt stressz szintjét, rezilienciáját továbbá a kiégés jelenségének valószínűségét hasonlítottuk össze. Mindkét kutatás empirikus jellegű volt, az adatokat online kérdőív-felvétellel rögzítettük. Az adatfelvétel időszaka mindkét kutatás esetében a COVID-19 vilájárvány idejére esett. A kutatások eredményei azt mutatják, hogy a váltott műszakos munkarend nemcsak az egyén fizikális állapotát rontja, de a folyamatosan fennálló magas észlelt stressz szint korai kiégéssel szembeni mentális ellenállóképességre is negatívan hat. Mindemellett a műszakos munkavállaló családi életében való részvétele is akadályoztatott, amely gyakran vezet köreikben munkahelyükkel való elégedetlenség érzéséhez, így csökkentve a munkavállaló szervezettel szembeni elköteleződését.

MÜLLER TÜNDÉR ÉVA

(Pszichológia, MA)

Az utcák sorai –

Nemzetközi utcai lapok hajléktalanság-reprezentációinak összehasonlítása

A szociális reprezentáció elmélete szerint tudásunkat együtt alkotjuk, Serge Moscovici alapkutatásában azt vizsgálta, hogy a pszichoanalízis hogyan jelenik meg a mindennapi gondolkodásban. A dolgozat arra vállalkozik, hogy három ország (Egyesült Államok, Kanada, Egyesült Királyság) egy-egy utcai lapjának 2021-ben megjelent cikkeit bottom-up típusú tartalomelemzéssel az IRaMuTeQ program segítségével (szófelhőelemzés, klaszterelemzés) vizsgálja. A hajléktalanságról alkotott médiareprezentációkat különböző kutatásokban vizsgálták már, de kevés olyan társadalomtudományi kutatás van, amelyben a hajléktalan emberek által kiadott média kerül tudományos górcső alá. A dolgozat azt kutatja, hogy a vizsgált utcai újságokban milyen témák jelennek meg, milyen kommunikációs stratégiákat, stílusokat követnek; a hajléktalan egyének hogyan gondolkodnak magukról és milyen önreprezentációt közvetítenek az általuk terjesztett utcai folyóiratok újságcikkeiben.

ORSÓS LIZA

(Pszichológia, BA)

Negatív munkahelyi viselkedések, általános jóllét és lelki ellenálló képesség autóbuszvezetők körében

A tanulmány fókuszában a munkahelyi pszichoterror (mobbing) az általános jóllét és a reziliencia összefüggései állnak, amely kéréskört autóbuszvezetők körében vizsgáltam meg. A mobbing jelensége napjainkban népszerű kutatási téma a szervezetpszicho-

lógiaiban, mivel következményei mind az egyén, mind a szervezet szintjén rendkívül károsak. A buszvezetői munkakör több pszichoszociális jellemzője miatt is kockázatos lehet a mobbing szempontjából. A kutatásban 58 autóbuszvezető vett részt, akik egy három kérdőívből (Negatív Inzultusok Kérdőíve, a WHO 5 Általános Jól-lét Kérdőíve és a Connor–Davidson 10 ítemes Reziliencia jegyzéke) álló kérdőívcsomagot töltöttek ki. A kutatásból kiderült, hogy a mintában a munkahelyi terror érintettsége nem mutat összefüggést az általános jólléttel. Eredményeink azt is mutatják, hogy a munkával kapcsolatos mobbing érintettség szignifikáns kapcsolatban van az egyén megküzdő képességével. Konklúzióként megfogalmazható, hogy a mobbing inzultusok hatását árnyalhatja az adott szervezeti közeg és kultúra, illetve, hogy a reziliencia védőfaktorként szolgálhat a mobbing következményeivel szemben.

PETŐ RÉKA DOMINIKA

(Pszichológia, BA)

A magyar lakosság orosz-ukrán háborúra vonatkozó összeesküvés-hiedelmeit befolyásoló tényezők

Online kvantitatív felmérésem során a magyar emberek orosz-ukrán háborúra vonatkozó összeesküvés-hiedelmeinek mértékért és irányát befolyásoló tényezők felderítésére törekedtem. Tanulmányban a Bruder és munkatársai féle „CMQ” tesztort mellett, 4 egyénileg összeállított kérdőívet szerepeltettem. A kapott eredmények alapján elmondható, hogy a politikai beállítottság differenciál az orosz-ukrán háborúra vonatkozó összeesküvés-hitek tekintetében és megállapítható, hogy az általános összeesküvés hit korrelál a nyugat-ellenes narratívában való hit mértékével, mely együtt járás erősségét a liberális-konzervatív dimenzió moderálja. Ennek értelmében, minél inkább támogatja a kitöltő a kormányt, annál inkább egyetért a nyugat-ellenes állításokkal, továbbá minél inkább hisz valaki általánosan a konspirációs-elméletekben és minél konzervatívabb beállítottságú, annál inkább fog hinni a nyugat-ellenes összeesküvés-elméletekben.

ROTTLER LILI

(Pszichológia, BA)

Az anyaság mítosza – Pszichoanalitikus „hozományok”

Dolgozatomban a pszichoanalízis anyaságról alkotott képét mutatom be a freudi elmélet releváns szövegeinek rövid ismertetésével, valamint bemutatom Nancy Chodorow az anyaság reprodukciójáról alkotott (neofreudista) elméletét, amely a pszichoanalízis feminista aspektusait igyekszik kiaknázni. Érvelésemben rámutatok a pszichológia tu-

dományának azon hiányosságára, amely társadalomkritikai állításokat mellőzve kerüli az anyaság kultúra- és korszakfüggő elemzését, ezzel azt az általánossá vált elvárást erősítve, amely elsődlegesen a nőkre hárítja a gyermeknevelés feladatait, valamint alapvető ösztönöket társít az anyai szerephez. Ezek után bemutatom Chodorow elméletének kritikáját, amely egyben rámutat arra, hogy a pszichoanalízis nem képes univerzális és semleges nézőpontból vizsgálni az anyaságot.

TANKÓ ZSANETT KATA – SZEBERÉNYI NOÉMI PETRA

(Pszichológia, MA)

Az anyai és apai prenatális kötődés összefüggései

Jelen munkánkban az anya-magzat, illetve apa-magzat kötődés közötti összefüggést és az azt befolyásoló tényezőket szándékoztunk feltárni, illetve azon faktorokat, melyek kapcsolatba hozhatók a prenatális kötődés jelenségével. Tekintettel arra, hogy az édesapának az édesanyán keresztül van lehetősége megtapasztalni a várandósság élményét, kiemelt figyelmet fordítottunk az apai bevonódási szándéokra, az édesanya elvárásaira az apa bevonódása kapcsán, illetve a párkapcsolati interakciók minőségére is. Kutatásunk során a demográfiai adatok megválaszolását követően a Magzati Kötődés Kérdőívet, az Apai bevonódásra vonatkozó kérdéssort, illetve a Párkapcsolati Interakció Kérdőívet töltötték ki a vizsgálatban résztvevők. Összesen 50 várandós pár, és további 47 kismama adatait vettük fel. Első hipotézisünk vizsgálata során a leendő édesanyákra és édesapákra vonatkozóan csupán tendenciózus, gyenge erősségű korrelációt véltünk felfedezni a magzati kötődésüket illetőleg. Ezen kapcsolatot eredményeink szerint nem mediálták olyan tényezők, mint az apai bevonódás, az anya elvárása az apai bevonódást illetőleg, vagy a párkapcsolati interakciók minősége. Harmadik hipotézisünk keretein belül egy regressziós modellben vizsgáltuk azokat a tényezőket, melyek bejósolhatják a prenatális kötődés erősségét. Az általunk kijelölt tényezők együttesen a szülő-magzat kötődés szignifikáns bejósolóinak bizonyultak, melyek közül a férfiak esetén az apai bevonódási szándék, a nők esetén pedig az apai bevonódásra vonatkozó elvárás emelkedett ki. Eredményeink rámutatnak annak fontosságára, hogy az anyai és apai prenatális kötődést együttesen, a párkapcsolati tényező kontextusában tárgyaljuk. Emellett azt láthatjuk, hogy az apa-magzat kötődés esetén kiemelt fontosságú lehet az anya közvetítő szerepe, illetve az édesapa bevonódási szándéka.

PSZICHOLÓGIA II.

EVOLÚCIÓS- ÉS KOGNITÍV PSZICHOLÓGIA

Helyszín: E 539

Kezdés: 8.00

Zsűri: Prof. Dr. Bereczkei Tamás, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Dr. habil. Deák Anita, egyetemi adjunktus; Dr. habil. Kocsor Ferenc, tudományos munkatárs

ELŐADÁSOK

Bölcz Dóra – Matos Sára Anna: A szexuális erőszak elkövetőinek és áldozatainak megítélése a nemierőszak-mítoszok és a szépségstereotípiák tükrében

Buket Tasdelen: The role of cognitive factors in the effectiveness of multimedia learning in the University Students

Frank Dóra – Soós Fanni Kinga: Az érzelemfelismerés vizsgálata a maszkviselés, gyermekkori szocioökonomiai státusz és felnőtt kötődési stílus tükrében

Papp Edina: Az implicit időbeli felkészülés hatása a kognitív gátló folyamatokra konfliktus feladatban

Tizedes Gitta – Varga Evelin: A maszkviselés hatása az érzelemfelismerés pontosságára és sebességére a stressz, szorongás, depresszió és érzelmi állapotok függvényében

Vég Dorina Mirtil: Az idegennyelv-hatás vizsgálata

Zsótér Nóra: Az öltözék hatása a szexuális erőszak áldozatainak megítélésében

Ovsiannikova Daryna: Experimental online game assessing impact of underdog historical narrative in Hungary and the USA on underdog effect

Oláhné Molnár Ildikó: Tanulási technikák, a tudás útvonaltervezői – beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő középiskolás diákok vizsgálata

Bodor Mónika: Melyik téri képességben jobbak a mérnökök?

REZÜMÉK

BÖLCZ DÓRA – MATOS SÁRA ANNA

(*Pszichológia, BA*)

A szexuális erőszak elkövetőinek és áldozatainak megítélése a nemierőszak-mítoszok és a szépségstereotípiák tükrében

Jelen kutatásunk azt hivatott vizsgálni, hogy miként befolyásolják az evolúciós alapok, a nemierőszak-mítoszok elfogadása, valamint a szépségstereotípiák a szexuális erőszakra való vélekedést. Vizsgálatunkat online kérdőív formájában végeztük, amelyben 98 személy vett részt. A kísérleti személyeknek a Nemierőszak-mítoszok Elfogadása kérdőívet kellett kitölteniük, majd tablókat értékelni különböző kérdésekre válaszolva. Az eredményekből látszik, hogy aki a Nemierőszak-mítoszok Elfogadása Skálán magasabb pontszámot ért el, enyhébb büntetésben részesítené az elkövetőt, valamint nagyobb mértékben hibáztatná az áldozatot. Továbbá beigazolódtott az az elképzelés, hogy a külső megjelenés hatással van mind az áldozatok, mind az elkövetők megítélésére.

BUKET TASDELEN

(*Psychology, BA*)

The role of cognitive factors in the effectiveness of multimedia learning in the University Students

This empirical study examines the impact of attentional performance, working memory capacity and the effect of multimedia elements on the recall performance of university students. It is proposed that the performance will increase as the number of multimedia learning materials increases. Also, we hypothesized that pattern mechanisms and working memory capacity have an impact on the effectiveness of multimedia learning. Individuals ($M= 21.3$; $SD= 3.02$) were presented with a topic in four different conditions and by the same lecturer. Following the learning material, post-tests were conducted to examine the recall performance and the cognitive factors. Results showed that the number of multimedia learning materials positively influenced the performance of individuals. Moreover, attentional performance and language skills had an effect. The aim of this empirical study was to raise awareness about the effect of multimedia learning capacities in the purpose of learning.

FRANK DÓRA – SOÓS FANNI KINGA

*(Pszichológia, MA)***Az érzelemfelismerés vizsgálata a maszkviselés, gyermekkori szocioökonómiai státusz és felnőtt kötődési stílus tükrében**

Kutatásunkban a maszkviselés-érzelemfelismerés jelenségét vizsgáltuk meg, amely során 7 érzelmet tanulmányoztunk az egyes teljesítménymutatók (pontosság, reakcióidő, mozgási hiba) vonatkozásában. Továbbá ezen változók kapcsolatát kerestük a felnőttkori kötődés minőségével és a gyermekkori szocioökonómiai státusszal összefüggésben egy többnyire fiatal felnőttekből álló mintán. Az érzelmek felismerésével kapcsolatos mutatók meghatározására egy számítógépes, kurzormozgáson alapuló rámutatós feladatot alkalmaztunk vizuális ingerekkel. A vizsgálati személyek az érzelemfelismerés pontosságát, gyorsaságát, mozgási hibáját illetően szignifikánsan jobb eredményt értek el a maszkot nem viselő arcok azonosításában, illetve az eltérő érzelmek felismerésének sikerességében is mutatkoztak különbségek. További eredményeinkből arra derült fény, hogy a gyermekkori szocioökonómiai státusz családi erőforrások skálája előre jelezheti a dühös és a semleges érzelmek felismerésének pontosságát, illetve a boldog érzelmek felismerési idejét. Míg a kiszámíthatóság skála a semleges érzelmek felismerési pontosságával, illetve a boldog és dühös érzelmek reakcióidejével mutatott szignifikáns kapcsolatot. Ennek megfelelően a kiszámíthatóbb családi környezet és a kielégítő családi erőforrások prediktorai lehetnek a jobb érzelemfelismerési képességnek, míg a kötődési stílus vonatkozásában szignifikáns eredményeket nem találtunk.

PAPP EDINA

*(Pszichológia, MA)***Az implicit időbeli felkészülés hatása a kognitív gátló folyamatokra konfliktus feladatban**

Az időbeli felkészülés során információt gyűjtünk az egy esemény várható időpontjáról, melynek alapján akaratlagosan irányítjuk a figyelmünket az optimális viselkedés érdekében. A megfelelő pillanatban történő válaszadás magába foglalja a gátló kontroll folyamatát. A válaszreakciók gyorsaságát a szekvenciális-hatások és a késleltetés-hatások modulálják. Kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogy a konfliktus helyzetet tartalmazó flanker-feladatban jelentkező gátló kontroll és az időbeli felkészülés mögött álló gátló folyamat hogyan hatnak egymásra. A kutatásban 34 egyetemi hallgató vett részt. A vizsgálati paradigmában a flanker-feladatot alkalmaztuk, amely az ingerkonfliktus

kiváltásával a prepotens válaszok gátlását méri. Az időbeli felkészülést változó késleltetéssel operacionalizáltuk. Azt találtuk, hogy az időbeli felkészülés mögött álló folyamatok differenciálhatók: a szekvenciális-hatások az automatikus folyamatoknak köszönhetően megmaradnak, míg a gátló kontrollt magába foglaló késleltetés-hatás eltűnik, amikor a kognitív kontroll a konfliktus megoldására irányul.

TIZEDES GITTA – VARGA EVELIN

(Pszichológia, MA)

A maszkviselés hatása az érzelemfelismerés pontosságára és sebességére a stressz, szorongás, depresszió és érzelmi állapotok függvényében

Számos korábbi kutatás foglalkozott már az érzelemfelismerés kérdésével, illetve azal, hogy bizonyos állapotok (mint például a maszkviselés) torzító hatással bírhatnak annak pontosságára, mindezt vizsgálva a szorongás, depresszió és érzelmi állapotok vonatkozásában. Az adatfelvétele egy kérdőívcsomag kitöltésével kezdődött, ezt követően pedig egy képernyőn látott arcokat 3 kondícióban (normál, maszk, fekete) kellett érzéseik alapján kategorizálniuk. Eredményeink alapján elmondható, hogy ellentétben a normál arcokhoz köthető érzelemdetektálással, a maszkot viselt arcról ugyanolyan pontossággal és sebességgel tudják leolvasni az érzelmeket a depressziós és nem depressziós tüneteket mutató személyek is. A maszkos arcok érzelmeit viszont a magas stresszszinttel rendelkezők és szorongók ugyanolyan pontossággal detektálják, de alacsonyabb sebességgel. A magasabb negatív affektivitással rendelkező vizsgálati személy pontosabban detektálta a negatív érzelmeket.

VÉG DORINA MIRTILL

(Pszichológia, BA)

Az idegennyelv-hatás vizsgálata

Jelen kutatás célja tanulmányozni a nyelv és gondolkodás kapcsolatát, anyanyelvi és idegennyelvi döntési helyzetek esetén, valamint megvizsgálni, hogy a meghozott döntések eltérnek-e, és ha igen, milyen minőségben. Az eddigi teóriák alapján, az idegennyelv használata közben csökken az emocionális befolyásoltság, kialakul egy kognitív távolság, emiatt a döntések konzisztensebbek, racionálisabbak lesznek, és csökken a kockázatkerülés mértéke is. Még pontosabban, megvizsgálni azt, hogy az Idegennyelv-Hatás (INYH) hogyan érvényesül kockázatos, nem egyértelmű és bizonytalan döntéshelyzetekben magyar-angol bilingvális egyetemista populáció esetén. Costa és munkatársai (2014) kutatását metodikai alapul véve, hat feladaton keresztül teszteltük

az INYH befolyását, olyan változókat mérve, mint a kockázatkerülés, nyelvi keretelési hatás, kétértelműség kerülés és konzisztencia. A kutatás eredményei az eddigi kutatások többségével szemben nem mutatnak szignifikáns különbséget a kockázatkerülési attitűdben, és a döntések konzisztenciájában, az anyanyelvi és az idegennyelvi kontextusban meghozott döntések összehasonlítása alapján. Azonban igazolja a nyelvi keretelési hatással kapcsolatos eddigi megfigyeléseket. Továbbá, jelen tanulmány rámutat a nyelvelsajátítás kulturális és társadalmi vonatkozásaira, amelyek nagyban befolyással lehetnek a hatásra.

ZSÓTÉR NÓRA

(Pszichológia, BA)

Az öltözék hatása a szexuális erőszak áldozatainak megítélésében

A nemi erőszakot átélt személyek felé tanúsított áldozathibáztatás egy, olyan ismert jelenség, mellyel a felelősséget az elszenvető félre hárítják. Ennek mértékét számos olyan faktor befolyásolja, mint például az áldozat alkoholfogyasztása, szerhasználata vagy viselkedése. Ennek következtében kutatásunk célja az volt, hogy feltérképezzük az áldozat ruházatának befolyásoló hatását, ugyanis korábbi kutatások szerint az öltözet stílusa más megítélésbe helyezheti a viselőjét. A feltételezett eredmény az volt, hogy azok az áldozatok, akik a szexuális erőszak esetén nagyobb bőrfelületet mutató öltözetet viseltek nagyobb felelősséget tulajdonítottak nekik. Hipotézisünk ellenőrzése érdekében olyan ingeranyagokat használtunk, melyekben az áldozatok ruházatára körülírás nem történt, továbbá ahol a személyeket kihívó megjelenésben említettünk.

OVSIANNIKOVA DARYNA

(Psychology, BA)

Experimental online game assessing impact of underdog historical narrative in Hungary and the USA on underdog effect

The underdog effect can be defined as willingness of a third-party observer to yield their own resources in favor of a losing party in a scenario where the subject receives no apparent benefits from doing so. The underdog effect has not been previously examined from the evolutionary psychological perspective. For the purposes of investigating it we have developed an online single-player game based on game theory. The study involves a sample from Hungary (49) and the USA (40), and it is assumed that Hungary possesses the underdog historical narrative, and therefore it is expected

to exhibit a higher degree of the underdog effect. Respectively, the USA is presumed to have no historical underdog narrative and is thus anticipated to express a lesser degree of underdog effect than the Hungarian participants. The results show that there is significant cultural difference in the expression of the underdog effect. The American subjects have demonstrated a higher degree of underdog effect than the Hungarian ones, contrary to the initial supposition. We have discovered no significant correlation between the Dark Triad test results and the donations in the underdog effect game.

OLÁHNÉ MOLNÁR ILDIKÓ

(Pszichológia, BA)

Tanulási technikák, a tudás útvonaltervezői – beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő középiskolás diákok vizsgálata

Az élethosszig tartó tanulás igénye és elvárása korunkban hangsúlyos szerepet kap. A tanulási technikák az egymáshoz kapcsolódó szervezett tudás legoptimálisabb útvonaltervezői lehetnek. A hatékony megismerés önmagunkból és a minket körülvevő világ működésének megértéséből indul ki. Az ismeretek önmagunkba építése akkor lehet jó minőségű, kompetenciává fejlődő tudássá, ha illeszkedik, kapcsolódni tud belső működési modelljeinkhez, azok hálózati struktúrájához. Az emlékezet konstruktív folyamatok által szervezi, bővíti, rekonstruálja vagy szelektálja a tapasztalatok, információk, kontextusok tömegét, amivel napi szinten találkozunk. A tanulás során ezek a folyamatok jelentős útelágazásokat alkotnak. A kutatás célja, hogy tesztelje egy általában ismert passzív (lineáris olvasás), egy igen gyakori aktív (aláhúzás), és egy kevésbé alkalmazott konstruktív (gondolattérkép) tanulási technika hatékonyságát, BTMN-el küzdő középiskolás diákok körében. Az azonnali és az egy héttel később mért teszt-pontszámok alapján, az aláhúzás volt a leghatékonyabb technika ebben a csoportban. Viszont az összkép ennél azért árnyaltabb.

BODOR MÓNIKA

(Pszichológia, BA)

Melyik téri képességben jobbak a mérnökök?

A téri képesség kiemelkedő pszichológiai jellemző a serdülők körében, akik magasabb szintű iskolai végzettséget szereznek és STEM tudományterületen dolgoznak. A szakirodalom általánosságban használja a téri képesség kifejezést. A vizsgálat arra irányul, hogy feltárja, melyik téri képességben jobbak a műszaki és természettudomány területen végzettséget szerzett felnőttek Newcombe és Shipley négy kategóriás

tipológiája alapján. A 73 fős minta alapján a mérnökök csak a téri orientáció feladatban mutattak szignifikáns kapcsolatot a négy téri képesség közül, amely az extrinzik-dinamikus téri képesség mérésére szolgáló feladattípus. A mentális forgatás feladatban jól teljesítők várhatóan magasabb matematika tudással bírnak. Ugyanakkor, akik valamelyik téri képességben kiemelkedően teljesítettek, nem feltétlenül járt együtt erős matematikai tudással.

PSZICHOLÓGIA III.

SZEMÉLYISÉG-, ÉS KLINIKAI PSZICHOLÓGIA

Helyszín: E 542

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. Csókási Krisztina, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. Teleki Szidalisz, egyetemi adjunktus; Bodó-Varga Zsófia, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Dianovics Dominik: The two faces of narcissism and how they use tactics of self-presentation

Kiss Orsolya: A cukorbetegség alkalmazkodási sikeressége a betegségükhöz: protektív- és rizikótényezők

Mihály Lili Kata: Az Identitástatuszok és Érzelmi Intelligencia Kapcsolata

Madarász Csilla – Reisz Ákos Márton: Cloninger Temperamentum és Karakter modellje mint mediátor a szülői nevelési bánásmód és drogabúzus között

Sas Zsófia: Trollkodás az online randizásban: Kapcsolata a Pszichopátiával és Machiavellizmussal

Szénásy Bálint: A BAS személyiségjegyek szerepe a szerhasználati zavarokban

Szűcs Dóra: Korai maladaptív sémák kapcsolata az interperszonális funkciókkal és a traumával

Takáts Anna Gabriella: Önértékelés és hazugságok – Hogyan hat az önértékelésre, ha hazudunk, avagy megéri-e hazudni?

REZÜMÉK

DIANOVICS DOMINIK

(Psychology, BA)

The two faces of narcissism and how they use tactics of self-presentation

The topic of the research was about vulnerable and grandiose narcissism and their relationship with the construct of self-presentation tactics. It is still usual to view narcissism as a one-sided personality trait or in more extreme cases disorder, neglecting or misdiagnosing vulnerable and grandiose narcissism as the same, but while they share

key characteristics, the underlying personality of the individual significantly alters the manifestation of narcissistic tendencies. Using self-presentation tactics, a 'toolset' of behaviors one uses in the context of social interaction, may have a use in identifying one narcissism from another. Controlling for neuroticism and extraversion, the research tried to find the connection between the use of tactics, assertive and defensive, and the two forms of narcissism. Results confirmed the hypotheses regarding certain tactics, grandiose and vulnerable narcissism, however the expectation that extraversion and neuroticism is the underlying influencer of tactic use, mediated and masked by narcissism, was not validated by the study.

KISS ORSOLYA

(*Pszichológia, MA*)

A cukorbetegség alkalmazkodási sikeressége a betegségükhöz: protektív- és rizikótényezők

Kutatásunkban a cukorbetegség alkalmazkodási képességét vizsgáltuk protektív- és rizikótényezők vonatkozásában. Továbbá vizsgáltuk a cukorbetegeket az alapján is, hogy milyen régóta élnek a diabetes mellitus diagnózisával. A vizsgálati személyek (N=24) hatféle kérdőívet töltöttek ki. A Pearson-féle korrelációs eljárás szignifikáns összefüggés mutatott ki a cukorbetegség rezilienciája és a pszichológiai jóllétet meghatározó tényezők között. A rizikótényezőkkel (szorongás, depresszió, stresszreaktivitás) negatív előjelű közepesen erős vagy erős kapcsolatok mutatkoztak a rezilienciával. A reziliencia a protektív tényezők közül csak a cukorbetegségben megjelenő énhatékonysággal mutat szignifikáns összefüggést, a párkapcsolati elégedettséggel nem. A független mintás t-próba kimutatta, hogy akik régóta cukorbetegek, szignifikánsan alacsonyabb értéket értek el a reziliencia skálán, szemben a pár éve diagnosztizált betegekkel. Az énhatékonysággal kapcsolatban azonban nem tapasztalható szignifikáns csoportközi különbség. Jelen dolgozat egy hosszú távú projekt kezdeti eredményeiről számol be.

MIHÁLY LILI KATA

(*Psychology, BA*)

Az Identitásstátuszok és Érzelmi Intelligencia Kapcsolata

A kutatás célja az volt, hogy felmérje a kapcsolatot Marcia négy identitásstátusza és az érzelmi intelligencia között. Vizsgálatunkhoz a AES-HU és DIDS kérdőíveket használtuk, melyeket online módon töltöttek ki résztvevőink. Azt feltételeztük, hogy a magasabb érzelmi intelligencia kiforrottabb identitásstátusszal függ össze. Eredményeink azt mu-

tatták, hogy azok az egyének, akik átéltek már krízist, magasabb pontszámot érnek el az érzelmi intelligencia skálán is, valamint az egyén életében a magasabb exploráció pozitív kapcsolatban áll az érzelmi jelzésekre való érzékenységgel. Teljesült azon hipotézisünk is, melyben azt feltételeztük, hogy az érettebb identitáshoz fejlettebb érzelemreguláció társul. Vizsgálatunkból az is kiderült, hogy az identitástatusok más megközelítést igényelhetnek a mai felgyorsult társadalomban (INFOCO). Kutatásunk egyik limitációja, mely irányadó lehet a jövőbeli kutatások számára az volt, hogy mintánkon az identitástatusok az eredeti felosztástól eltérő mintázatokat mutattak, mely megkérdőjelezheti a mérőeszköz megbízhatóságát, vagy akár az elmélet alkalmazhatóságát is.

MADARÁSZ CSILLA – REISZ ÁKOS MÁRTON

(Pszichológia, BA)

Cloninger Temperamentum és Karakter modellje mint mediátor a szülői nevelési bánásmód és drogabúzus között

Kutatásunkban a Cloninger-féle temperamentum és karakter pszichobiológiai modelljének mediátor hatását vizsgáltuk a szülői bánásmód és drogabúzus között. További kérdésfeltevésünk az volt, hogy maga a szülői bánásmód milyen hatással lehet közvetlenül a káros szerhasználatra. Kutatásunkhoz a Temperamentum és Karakter Kérdőív Rövid változatát (Szabó et al., 2016), a Parker-féle Parental Bonding Instrument magyar (H-PBI) változatát (Tóth és Gervai, 1999), illetve egy általunk összeállított szerhasználati kérdőívet, mely magába foglalta a magyar Alcohol Use Disorders Identification Test első három kérdését tartalmazó rövidített változatát. Kérdőívünket 159 személy, többségében egyetemistahallgató nő, töltötte ki, ez 139 főre csökkentettük. Az eredményekből kiderült, hogy a szülői bánásmód egyes dimenziói az Önírányítottságra, a temperamentumfaktorok az alkohol, marihuánafogyasztási és dohányzási tendenciákra, az Önírányítottság a dohányzási szokásokra van befolyással. A szülői bánásmód a szerabúzusra nincs közvetlen hatással.

SAS ZSÓFIA

(Psychology, BA)

Trollkodás az online randizásban: Kapcsolata a Pszichopátiával és Machiavellizmussal

Kutatásunk a trollkodás viselkedési formáját vizsgálja az online társskereső felületeken, ezen belül két Sötét Triád személyiséget, Machiavellizmust és pszichopátiát. Az online társskeresők egyre népszerűbbek, így a Sötét Triád jelenléte szintűgy megnövekedtek.

Az online társkereső alkalmazások csökkentik a szociális szorongást és a kellemetlen érzéseket a partnerkeresés során, azonban a trollkodás miatt ez nehezen teljesíthető. Felmértük mi lehet a motiváció a machiavellista és a pszichopata emberek számára, hogy használják az online társkereső alkalmazásokat, valamint, hogy mennyire vesznek részt a trollkodásban, és hogy van-e különbség közöttük. Amennyiben pedig igen, ez miben nyilvánul meg. Kérdőíves kutatási tervet alkalmaztunk, olyan skálákkal, melyek a pszichopátiát, a machiavellizmust, a trollkodást mérik, és az, hogy mi motíválhatja a személyiségeket az online randizásra. Összesen 107 résztvevő volt, 18 és 30 életév között. Az eredmények többnyire igazolták a hipotéziseket.

SZÉNÁSY BÁLINT

(Psychology, BA)

A BAS személyiségjegyek szerepe a szerhasználati zavarokban

Jeffrey Gray Megerősítésre Való Érzékenység elmélete szerint a Viselkedéses Aktiváló Rendszer (BAS) jelentős szerepet tölt be a szerfogyasztáshoz való hozzáállásban és később a szerhasználati zavarok kialakulásában. A korábbi kutatásokkal összhangban azt feltételezem, hogy azon személyeknél, akik összetett, újszerű és intenzív élményeket és tapasztalatokat keresnek (BAS Szórakozáskeresőként operacionalizálva), gyakrabban jelentkeznek szerhasználati kapcsolatos zavarok, mint azon személyeknél, akik ezeket a személyiségjegyeket nem hordozzák magukban. Továbbá úgy vélem, hogy azon személyek, akik a jutalom jelenlétekor vagy annak feltételezésekor intenzívebb pozitív választ adnak (BAS Jutalomra Való Válaszkészségként operacionalizálva), erősebb boldogságérzetet fognak érezni a szerek elfogyasztásakor, mint azon személyek, akiknek ezen skálaérzékenysége alacsonyabb. A kutatás eredményeként megállapításra került, hogy a BAS érzékenység számos ponton fontos szerepet játszik a szerhasználati zavarok kialakulásában.

SZŰCS DÓRA

(Psichológia, MA)

Korai maladaptív sémák kapcsolata az interperszonális funkciókkal és a traumával

Korábbi kutatásokban bizonyosságot nyert, hogy a mentális zavarok hátterében sokszor korai maladaptív sémák, illetve az interperszonális szkillék diszfunkcionális működése áll. Dolgozatomban azt vizsgáltam, hogy a sémák milyen kapcsolatban állnak az empátia és az intimitás személyiség területeivel, illetve a gyermekkori negatív élményekkel. Az említett kapcsolati dinamikák és sémák egymásra gyakorolt hatása eddig

kevésbé feltárt. Első hipotézisem az előbbi kettő viszonyára irányul, miszerint azt feltételeztem, hogy az empátia és az intimitás faktorát a maladaptív hiedelmek szignifikánsan magyarázzák. Míg második hipotézisemben azt vártam, hogy a traumát átélt csoport sémaprofilja különbözni fog a traumát nem megélt személyekéhez képest. Mindezt egy 221 felnőttből álló nem-klinikai mintán kérdőíves (LPFS és YSQ) eljárással teszteltem. Mindkét hipotézisem megerősítést nyert, tehát valóban kapcsolódnak a sémák az interperszonális funkciókkal, illetve a traumás csoportnak eltérő a mintázata. A sématerápiás tapasztalatok is rámutatnak arra, hogy a kapcsolati készségek fejlesztése kulcsfontosságú a kedvező kimenetel szempontjából. Ezért is tartom fontosnak az említett összefüggések kutatását.

TAKÁTS ANNA GABRIELLA

(*Pszichológia, MA*)

Önértékelés és hazugságok – Hogyan hat az önértékelésre, ha hazudunk, avagy megéri-e hazudni?

Önértékelésünk szelfünk elválaszthatatlan és egyik legfontosabb része, melyre társas interakcióink, szociális kapcsolataink nagymértékben hatással vannak. Jelen műhelymunkában a globális önértékelés és a hazugságok egyes dimenzióinak kapcsolatát vizsgáljuk. Bár a hazugsággal foglalkozó szakirodalmak elismerik a hazugságok bizalomromboló hatását, abban egyetértenek, hogy mindennapi életünk részét képezik. Annak vizsgálatára, hogy a hazugságok milyen kapcsolatban állnak az önértékeléssel, kérdőíves felmérést végeztünk. A hazudozás felmérésére a Lying Profile Questionnaire-t használtuk, melynek négy dimenzióján keresztül vetettük össze a megtévesztést az önértékeléssel. Habár az önértékelés és a hazugságok gyakorisága között korábban nem találtak szignifikáns kapcsolatot, úgy véljük, hogy a megtévesztő viselkedések hatással vannak az önmagunkhoz való pozitív viszonyulásra. Ezen túl vizsgálatunk részét képezte a machiavellizmus is, mivel a machiavellista vonással nagymértékben rendelkezők általában igen nagy sikerrel képesek a megtévesztő viselkedések kivitelezésére. Az eredmények azt mutatják, hogy szignifikáns, negatív korreláció van a hazugságok gyakorisága és az önértékelés között. Ugyanez igaz az ön-kedvelés és a szelf-kompetencia esetén is. Az énhatékonysággal pozitív együttjárást mutat az LPQ Képesség dimenziója. A machiavellizmus tekintetében pedig az LPQ összes dimenziója szignifikáns együttjárást mutat. Mind a Képesség, a Gyakoriság és a Kontextualitás pozitívan korrelál vele, míg a Negativitás dimenziója esetén ez a kapcsolat fordított irányú. Látható, hogy a hazugságok és megtévesztő viselkedések több módon is kapcsolatban állnak az önmagunkról kialakított értékeléssel. Bár részét képezik a mindennapi életünknek, számos előnyük mellett nem szabad elfelejtenünk, hogy evolúciós eszköztárunk kétélű fegyvereiről beszélünk.

KULTURÁLIS- ÉS SZOCIÁLANTROPOLÓGIA

Helyszín: Ró 319

Kezdés: Csütörtök, 10:00

Zsűri: Prof. Dr. Nagy Zoltán, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Dr. Balatonyi Judit, egyetemi adjunktus; Dr. hab. Hesz Ágnes, egyetemi docens

ELŐADÁSOK

Markó Eszter: Pécs rejtőzködő „bádogvárosa”: Narratívák a lakhatási szegénységről

Macanko Márk: A vajdasági magyarság fennmaradása a közművelődési intézmények támogatásával

REZÜMÉK

MARKÓ ESZTER

(Néprajz, MA)

Pécs rejtőzködő „bádogvárosa”: Narratívák a lakhatási szegénységről

A hazai kulturális antropológiai kutatások ezidáig kevés figyelmet fordítottak a lakhatási szegénységre, s azon belül is az önkényes lakásfoglalás kérdésére. A téma elsősorban a szociális és lakhatáspolitikára, a társadalmi beavatkozások, a fenntarthatóság problematikáit említve tűnt fel más társadalomtudományok fősodrójában is. Jelen dolgozat a pécsi önkényes lakásfoglalás diszkurzív megjelenítéseit vizsgálja, belső és külső szempontok értelmezésén keresztül, a vizsgálat kiindulópontját az a megállapítás adja, hogy egy jelenségről szóló narratívák nemcsak reflektálhatnak egy jelenségre, hanem meg is konstruálják, létre is hozhatják azt. A dolgozat történeti és kortárs szövegeken és eseményeken keresztül értelmezi a lakásfoglalók életét, mozgásterét, kialakult képét. Konkrét példákat hoz a beszédmódok és a kutató által értelmezett valóság közötti viszonyrendszerekre és azok alakulására. Ezzel célja egy morálisan terhelt társadalmi helyzetben lévő közeg és reprezentációinak vizsgálata, illetve a város által adott lokális kontextusban való értelmezése.

MACANKO MÁRK

(Közösségszervezés, BA)

**A vajdasági magyarság fennmaradása
a közművelődési intézmények támogatásával**

Kutatásomban a vajdasági magyarok kivándorlásának okait és az utánpótlás megszüntését vizsgálom. Ez a társadalmi jelenség súlyos problémákhoz vezethet mind etnikai, mind gazdasági szempontból a Vajdaság területén. A vajdasági magyar művelődési intézmények fontossága ezért is elengedhetetlen a kisebbségben élő magyar közösségek számára. Dolgozatomban azt fogom vizsgálni, hogy ezek az intézmények mennyiben járulnak hozzá ahhoz, hogy ezt a folyamatot valamilyen szinten, ha nem is megszüntetik, de legalább lassíthatják az elkövetkező évtizedben egy tudatosabb identitásformáló stratégiával.

NEVELÉS- ÉS KÖNYVTÁRTUDOMÁNY

Helyszín: B 129

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. Huszár Zsuzsanna, egyetemi adjunktus (elnök)

Tagok: Dr. Ács Marianna, egyetemi adjunktus; Zank Ildikó, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Bodnár Barbara Anita: Összefogás egy falusi kisiskoláért – Esettanulmány egy iskola újraindításáról

Hodász Kata: Fejezetek a pécsi Állami Gyógypedagógiai Iskola történetéből. Az iskola-alapítás és az első 10 év krónikája (1946-1955)

Horváth Gergely: „Tanítsunk Magyarországrt!” mentorprogram mentorainak elemzése az inklúzió folyamatelví modellje szerint

Kálmán Dalma: Olvasok(k). Könyvtárpedagógia és olvasástanítás kéz a kézben.

Hajdu Noémi: Egy kisiskola 30 éve. A rendszerváltás óta bekövetkezett egyes oktatás-politikai változások hatásai egy intézmény példáján keresztül

REZÜMÉK

BODNÁR BARBARA ANITA

(Pedagógia, BA)

Összefogás egy falusi kisiskoláért – Esettanulmány egy iskola újraindításáról

Kutatásunk fókuszában egy dél-dunántúli kistelepülési iskola újraindítása áll. A kutatás célja az újraindítás körülményeinek feltárása több személy nézőpontjából. A kutatási téma aktuálisnak tekinthető, hiszen a szakirodalmi példák azt tükrözik, hogy az alacsony létszámú iskolák nagyon kevés eséllyel indulnak újra a bezárást követően, valamint a jelenleg fennálló energiaválság méginkább megnehezíti a kislétszámú intézmények sorsát. A szakirodalmak felvázolása során a korábbi évtizedek iskolarevitalizációs törekvéseit vettük alapul, melyeket kutatási eredményeink párhuzamba állításával mutatunk be. Kvalitatív kutatásunkhoz az interjú módszerét választottuk, bevonva az iskola pedagógusát, egy szülőt, a település polgármesterét és a fenntartót. Eredményeink azt mutatják, hogy az újraindítás megvalósítható a helyiek közös akaratával és érdekérvényesítésével, továbbá a korábbi évtizedek tapasztalatai részben érvényesek a jelenre.

HODÁSZ KATA

(Neveléstudomány, MA)

**Fejezetek a pécsi Állami Gyógypedagógiai Iskola történetéből.
Az iskolaalapítás és az első 10 év krónikája (1946-1955)**

A dolgozat a pécsi Állami Gyógypedagógiai Iskola 1946-1955 közötti történetét, az intézmény megszervezésének előzményeit és körülményeit mutatja be. Az iskola ebben az időszakban az Egyetem utcában működött, s falai közt fogyatékos gyermekek nevelése- oktatás zajlott. A kutatási kérdések az iskola múltjának eseménytörténeti jellegű feltárása, az országos történelmi események hatásának vizsgálata, valamint az iskola oktató-nevelő munkájának feltérképezése mentén körvonalazódnak. A vizsgálat elsősorban primer forrásokon alapul, melyek lelőhelye a Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Megyei Levéltára. A források feldolgozásánál a hagyományos megértő módszer alkalmazása, a forrás-, dokumentum- és szakirodalomelemzés módszere kerül előtérbe. A kutatási eredmények által megbizonyosodhatunk arról, hogy az iskola a hiányos infrastruktúrális felszereltsége ellenére színvonalas oktatási intézmény volt. Az intézmény tanárai szaktudásuk tekintetében kiváló pedagógusok voltak, a vizsgált intézmény unikális jellegénél fogva a (gyógy)pedagógia- történetben helyet és figyelmet érdemel.

HORVÁTH GERGELY

(Angol nyelv- és kultúra – történelem és állampolgári ismeretek tanára, osztatlan tanári)

**„Tanítsunk Magyarorszáért!” mentorprogram mentorainak elemzése
az inklúzió folyamatelvű modellje szerint**

Dolgozatunk fókuszában a „Tanítsunk Magyarorszáért!” mentorprogram áll. A hazai és nemzetközi szakirodalom felhívja a figyelmet a mentorálás fontosságára. Az inklúzió minden résztvevő csoport számára előnyökkel jár, azaz kölcsönösen jövedelmező. A dolgozat a PTE mentorait az inklúzió folyamatelvű modellje szerint a bemenet, a folyamat és a kimenet értékelésével mutatja be. Az alapsokaságot makrostatisztikai elemzéssel állapítottuk meg (N=180). Az online kérdőívet hólabda módszerrel juttattuk el a kitöltőkhöz (n=50), akiket két csoportba soroltunk szocioökonómiai változók szerint: a transzlektorok (n1=15), illetve a többségi társadalomból származó mentorok csoportjaiba (n2=35). A vizsgálat feltárta a mentorok bemeneti elvárásait, folyamatértékelését és a rájuk vonatkozó kimeneti előnyöket. A két csoport programértékelése jelentősen eltér. A dolgozat megerősíti a korábbi kutatási eredményeket a kölcsönös jövedelmezőségről, illetve alapot ad későbbi, nagyobb mintás kutatás elvégzéséhez.

KÁLMÁN DALMA

*(Könyvtárostánár – történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára, osztatlan tanári)***Olvasok(k). Könyvtárpedagógia és olvasástanítás kéz a kézben.**

Az előadásom a könyvtárpedagógia témáját járja körül, illetve az olvasás tanításához fűződő kapcsolatait tárja fel. A 2020-as Nemzeti alaptanterv alapján készítettem el egy olyan oktatást kiegészítő programot, amely a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítását segíti elő az általános iskola alsó tagozatában. Fókuszban a játékos tanulás áll, ennek jegyében először azt vizsgáltam meg, hogy az iskolai könyvtár, illetve a könyvtárostánár milyen szerepet tölthet be a tanulási folyamatokban a könyvtárpedagógia segítségével. Az alaptantervben felsoroltak szerint olyan óraterveket állítottam össze, amelyek az egyes témakörökben megadott javasolt tevékenységek adta lehetőségekhez igazodnak. Mindezek mellett a Tankönyvkatalógusban fellelhető jelenleg használt tankönyvek segítségével létrehoztam egy alternatív lehetőségekről szóló listát, ez a felsorolás hagyományos, papíralapú könyveket tartalmaz, régebbi és kortárs szerzők kötetei is egyaránt megjelennek.

HAJDU NOÉMI

*(Neveléstudomány, MA)***Egy kisiskola 30 éve. A rendszerváltás óta bekövetkezett egyes oktatáspolitikai változások hatásai egy intézmény példáján keresztül**

Dolgozatomban a hazai oktatáspolitikai változásokat és azok hatásait mutatom be egy kisiskola példájával. Célom láttatni a beavatkozások befolyását az intézmény működésére, valamint a (halmozottan) hátrányos helyzetű és cigány/roma származású tanulók iskolai előrehaladására, integrációjára. A szakpolitikai irodalom feldolgozása után interjút készítettem a Drávamenti Körzeti Általános Iskola Darányi Tagiskolájának egykori igazgatójával. Kutatói eszközüm volt még a résztvevői megfigyelés az iskolában, dokumentumok-, valamint statisztikai adatok elemzése. Az interjú során az elmúlt 30 évet három kisebb korszakra bontottuk (1. 1990-2000, 2. 2003-2013, 3. 2013-tól napjainkig). Az első két szakasz építő jellegű volt az iskola életében – köszönhetően a 90-es években az iskola élére került vezetőnek, majd 2003-tól az Integrációs Pedagógiai Rendszernek (IPR). 2013 újabb fordulópontra volt az intézmény működésében. Az állam átvette a közoktatási intézmények fenntartását. Az iskola kevesebb támogatást kap, egyre érzékelhetőbb a pedagógushiány is. Bár az intézmény továbbra is alkalmazza az IPR egyes elemeit, a rendszerjelleg hiánya és a kedvezőtlenebb fi-

nanciális háttér okán nem tud ugyanazon a szinten működni, mint „az integráció hőskorá”-ban. A kutatás feltárta a vizsgált oktatáspolitikai beavatkozások hatásait az intézményre: rávilágított, hogy melyek segítették az iskola tanulóinak fejlődését, és melyek akadályozták ebben.